

INTERVIEW

‘Dialectmuziek zorgt voor een unieke band’

Hoogleraar taalcultuur in Limburg Leonie Cornips deed onderzoek naar de muziekbeleving van Rowwen Hèze.

JIM JANSEN

Het moment dat Leonie Cornips van de Universiteit Maastricht voor het eerst de tekst ‘Het is een kwestie van geduld, rustig wachten op de dag dat heel Holland Limburgs lult’ hoorde, staat haar nog helder voor de geest. „Ik woonde al twintig jaar in Amsterdam, maar werd bijna dagelijks geconfronteerd met mijn Limburgse roots – mensen die mijn accent nadenen of mij niet verstonden. En toen hoorde ik eind jaren negentig dat nummer, vol humor en ironie, gezongen in dialect waar de rollen waren omgedraaid. Het was een bevrijding.”

Rowwen Hèze is geen voor de hand liggend onderwerp voor wetenschappelijk onderzoek.

„Rowwen Hèze is veel meer dan muziek alleen, en voor mij als onderzoeker is het heel interessant wat die band doet met mensen in hun dagelijkse leven. De groep verbindt; op lokaal niveau, tussen mannen en vrouwen, ongeacht leeftijd en afkomst, buiten of binnen Limburg. In mijn boek staat een treffend voorbeeld van de kracht van de band. Een man heeft nog amper echt contact met zijn dementerende moeder, maar zij communiceren nog als moeder en zoon via de muziek van Rowwen Hèze.”

U roept fans op een foto van henzelf op te sturen met een liedtekst. Wat kunt u met deze data?

„Natuurlijk ben ik geïnteresseerd in de teksten, maar nog meer in de context van de foto. Hoe kleden ze zich,

‘Door in dialect te zingen, maak je van een zwakte een kracht’

in welke omgeving zijn ze? Ik verwacht veel beelden van mensen in zeldzame Rowwen Hèze-T-shirts. Dat is voor veel fans tastbaar en kostbaar.”

Wordt u als Limburgse hoogleraar die werkzaam is in Amsterdam nog steeds geconfronteerd met uw dialect?

„Zeker. Wie mobiel is, komt op plekken waar anders wordt gesproken en dat brengt spanning met zich mee. Je moet je tot de nieuwe plek verhouden, en de ander moet dat ook doen.”

Amsterdammers doen nogal eens badinerend over Limburgers en hun accent. Wat zegt de wetenschap hierover?

„Het is logisch. Amsterdam is het centrum van de macht; alles wat afwijkt, hoort daar niet bij. Vaak denken ze dat je niet intelligent of zelfs een idioot bent als je dialect spreekt.”

Hoe belangrijk zijn bands als Skik, Bløf of Rowwen Hèze voor de emancipatie van de regio?

„Van zeer groot belang. Tot de jaren zestig werd er helemaal niet in het Nederlands gezongen; dat was saai.

Veertig jaar geleden verbond Normaal popmuziek met dialect, wat een ironisch en absurdistisch resultaat had. Zij zongen letterlijk en figuurlijk met de stem van de gewone man. Door in dialect te zingen, maak je van je zwakte een kracht. Het appelleert aan authenticiteit en verbindt aan een gevoel van veiligheid, gezelligheid en geborgenheid.”

Zijn er nog andere voordelen aan dialect spreken?

„Jonge kinderen die tweetalig worden opgevoed, lijken beter hun aandacht te kunnen richten en impulsen te onderdrukken en zijn invoelzamer. Het dialect schept een unieke band die je alleen met ‘soortgenoten’ hebt.”

Zijn taferelen bij Rowwen Hèzeconcerten zoals pogoën en bier gooien, ook geen onderzoek waard?

„Het is interessant om te kijken hoe een concert wordt beleefd. Sommige fans komen op klompen. Ook het bier gooien past bij de plattelandscultuur. Een concert is voor de fans een manier om boven het alledaagse uit te stijgen. Ze voelen zich familie; Limburgers nodigen Hollanders uit. Ze raken bevriend, worden verliefd. Allemaal dankzij de muziek.”

Leonie Cornips stelde met Barbara Beckers het boek *Het dorp en de wereld. Dertig jaar Rowwen Hèze* samen. Uitgeverij Vantilt. Vanaf 2 oktober is er een tentoonstelling in het Meertens Instituut in Amsterdam met foto’s van fans met hun favoriete Rowwen Hèzeliedtekst. www.meertens.knaw.nl

Jack Poels zingt onder meer voor een jeugdige Rowwen Hèze-fan. FOTO PEIJN VAN DEN BROEKE